

Naša Hrvatska

Autor Administrator

Bomba u lice vlasti - J. Popović

Kakvo društvo – takav kriminal - M. Ivković

Odras u zrcalu: M. Jajčinović

"... kako uspostaviti dobar sustav vrijednosti kad društvo vlada sustav obezvjeđivanja koji ohrabruje sklonosti zlima a obeshrabruje dobre namjere? Počnimo od najmasnijeg medija, televizije. Ni na jednom nacionalnom televizijskom programu, a nije drukčije ni na lokalnima, nema doslovce niti jedne jedine emisije (osim kulinarskih) u kojima nisu posrijedi crni događaji u svijetu kad je riječ o vijestima, ubojstva i druge vrste kriminala u filmovima, pohlepa za novcem i slavom u zabavnim i sportskim emisijama, razvrat, besramno razotkrivanje vlastite intime i kretenska razina komunikacije u realityjima i "trenucima istine"... M. Ivković

Bomba u lice vlasti

Jasmina Popović, Većernji list, 24. 10. 2008.

Ubojstvo Ive Pukanića puno je dalekosežnija poruka od eliminiranja novinara. Kakvi god motivi bili u pozadini, bomba koja je ubila njega i Niku Franjića ciljala je na puno više i politika to zna. Sada se boje, nešto im je poznato u toj priči. Nisu li ono i u Srbiji najprije ubili izdavača i novinara Slavka Ćuruviju, a tek onda krenuli na vlast?

.....

Predugo su se zatvarale oči pred onim što su mafija i organizirani kriminal radili, rekao je premijer Sanader. Uopćavajući izjavu, kao što to političari u Hrvatskoj najčešće rade, nije, naravno, odgovorio na ključno pitanje.

Tko je zatvarao oči? Građani koji već godinama vape da se stane na kraj kriminalu, koji broje neriješena ubojstva

od Miodraga Krivokuæe, Milana Levara, Ibrahima Dediæa do Ivane Hodak i Ive Pukaniæa? Tko je duæan podnijeti svu odgovornost zbog pretvaranja Zagreba, kao i ostatka Hrvatske, u mjesto nesigurna æivota? Nevini ljudi poput nesretnog Dominija koji je stradao dok se mafija obraæunavala na Cvjetnom trgu, za æto nitko nikada nije odgovarao?

Tko je svojim ignoriranjem ili kompromisima s podzemljem doveo do toga da se svi osjeæaju nemoænima i punim nepovjerenja prema dræavnim institucijama? Narod koji je gledao kako se za kojekakve marifetluke suspektne tipovi nagraðuju novcem, poduzeæima, zemljiætima, odlikovanjima, naslovnim stranicama?

Tko je svojim neæinjenjem doveo do smrti Luke Ritza, do toga da su mnoge æene ostavljene da se same bore s ubojicama i nakon æto su prijavile prijeteæne, do toga da manijaci divljaju cestama u neregistriranim automobilima i rugaju se policiji?

Obiæni ljudi koji se danas boje za æivot svoje djece? Tko je omoguæio da se druæstvena patologija pretvori u naæin æivljenja za koji se veæ desetljeæe i pol ne traæi rjeæenje, pa sada nje paniæno nabranje nekih opæih mjera zvuæi uplje i neuvjerljivo? Stanovnici Vrbana kojima se podsmjehuju kada primaju prijeteæa pisma jer traæe krivice za zagaðenu vodu i bit æe smijeæni sve dok netko ne bude pretuæen?

Odgovor je toliko jednostavan koliko je i neugodan. Svaka je vlast u Hrvatskoj dala svoj doprinos tome. Sve su redom pristale na dvostruka mjerila u druæstvu, sve su æto zbog straha, æto zbog vlastite komocije ili upletenosti æ pustile da se mreæa zguænjava. One su uæinile da se kriminalci ne boje ni vlasti ni policije. Svojim neæinjenjem otvorile su im prostor, pokazale su strah, digle su ruke od obraæuna da ne bi zadrle previæe duboko i u svoje redove.

Pravile su se da ne postoje fotografije koje pokazuju da je devedesetih sam dræavni vrh uæivao u druætvu tada poætovanih suradnika i prijatelja koji su kasnije postali samo mrtvi mafijaæi. Ignorirale su zahtjeve javnosti da se uæe u trag prijavom novcu, ismijavale Mesiaæi koji je traæio da se ratno profiterstvo proglasi ratnim zloæinom koji ne zastarijeva. Benevolentno su gledale kako se naoæigled bogate i etabliraju ljudi koji ni po æemu nisu mogli pravdati svoje bogatstvo niti zasluæiti mjesto u druætvu. Podræavale su pasivnost dræavnih institucija, nered u pravosuðu i policiju koja ne razgovara s obavjeætajnim sluæbama i obratno.

Ni HDZ-ove vlade ni Raæanova vlada nisu imale ni volje ni petlje udariti po korijenima, prvi zbog straha da na vidjelo ne izaðu njihovi, drugi jer im se æinilo da, ne budu li dirali mafiju, mafija neæe dirati njih. I jedni i drugi bili su uvjereni da je moguæe ostvariti miroljubivu koegzistenciju s mafijaæima, da se organizirani kriminal namirio, pa æe se povuæi, narod se pomiriti s prijevarom, a oni uskoæiti u zagrljaj Europe.

Onog trena kada su pristali na taj sporazum s vragom, potpisali su svoju kapitulaciju, a mafija dræi daljinski i odluæuje kada æe ih dovesti pred svræen æin i dati im do znanja da moæe sve i svakoga kad god joj se prohtije. Ubojstvo Ive Pukaniæa puno je dalekoseæznija poruka od eliminiranja novinara. Kakvi god motivi bili u pozadini, bomba koja je ubila njega i Niku Franjiæa ciljala je na puno viæe i politika to zna. Sada se boje, neæto im je poznato u toj priæi. Nisu li ono i u Srbiji najprije ubili izdavaæa i novinara Slavka æEuruviju, a tek onda krenuli na vlast?

.....

Kakvo društvo – takav kriminal

Milan Ivko, Veernji list, 24. 10. 2004.

Kampanja njege lista protiv nasilja u metropoli vremenski se podudarila s uhaenjem skupine mladih osumnjièenih za napad na Luku Ritza. Mediji su iznova objavili obilje fotografija toga nedužnog djeèaka s èijeg lica isijava želja za životom, ljubavlju i radošæu. Ništa drugo kao izraz toga lica ne može biti tako rjeèit i snažan prosvjed protiv nasilja. Hoæe li se vršnjaci koji su ga napali i usmrtili ikada znati upitati koliko su cijenili njegov a onda i svoj život?

Jer, to je pitanje najvažnije. Ako su ga bili spremni do smrti pretuæi zbog nekoliko kuna, oni se kreæu u obiteljskom i društvenom okružju koje je ljudski život ponizilo do ništavnosti. Neko "opravdanje" mogu imati smrtonosni obraèuni u podzemlju u kojem se od kriminala živi, u kojem je rizik pogibije cijena življenja. Ali ubojstvo anđeoskog deèka zbog sitniša pokazuje kako je ljudski život pojmljen kao sitniš u odgoju i u posvemašnjem rasulu svih vrijednosti.

Štano je što su se bjesomuèno prebijanje i smrt uselili u dob koja još jedva zna što je život. Jer, u ubojstvu Luke Ritza nije bilo drame, nije bilo ljubomore, duga, oèaja ni bilo èega drugoga što život èini konfliktnim pa se iz konflikta "izlazi" nasiljem. Bila je to samo agresivnost èopora, razularenost koja ne zna što je ljudsko biæe, obitelj, otac, majka, brat, sestra, prijatelj, Bog, poštovanje drugoga i život s bližnjima. Jesmo li sigurni da toj razularenosti na kraj mogu stati samo policija, tužitelji i sudovi? Možemo prosvjedovati, možemo tražiti mnogo veæu djelotvornost i policije i tužiteljstva i sudova, možemo zahtijevati veæu sigurnost u Zagrebu i drugdje, no ništa tako dobro ne èuva društvo i pojedince kao dobar sustav vrijednosti.

Ali kako uspostaviti dobar sustav vrijednosti kad društvo vlada sustav obezvreðivanja koji ohrabruje sklonosti zlima a obeshrabruje dobre namjere? Poènimo od najmoænijeg medija, televizije. Ni na jednom nacionalnom televizijskom programu, a nije drukèije ni na lokalnima, nema doslovce niti jedne jedine emisije (osim kulinarskih) u kojima nisu posrijedi crni dogaðaji u svijetu kad je rijeè o vijestima, ubojstva i druge vrste kriminala u filmovima, pohlepa za novcem i slavom u zabavnim i sportskim emisijama, razvrat, besramno razotkrivanje vlastite intime i kretenska razina komunikacije u realityjima i "trenucima istine"...

Zatim, pokušajte se sjetiti ima li u visokoj hrvatskoj politici ijedne osobe koja bi mogla biti uzor ili kriterij, ijedne osobe kojoj motiv nisu bili osobni interes, vlastohleplje, grabežljivost i povlastice? Netom protekla rasprava o povjerenju Vladi kao da je bila rasprava dviju kriminalnih skupina koje naprežu pamæenje ne bi li se sjetili što više prljavština svojih protivnika. Prljavština nikad rasvijetljenih i kašnjenih! Kakav uzor i kriterij djeci mogu biti roditelji ili nastavnici, veæinom siromašni, u sredini u kojoj tako agresivno vladaju bogovi novca, luksuza, bešæutnog stjecanja i zagonetnog bogaeenja kojemu se ne zna podrijetlo i za koje se ne oèekuju sankcije?

Može li u takvom društvu policija, tužitelji i sudstvo biti djelotvorniji a sigurnost graðana veæa? Možda mogu, ali ljude ništa ne može uèiniti tako sigurnim kao osjeæaj da žive u pozitivnom društvenom okružju te da institucije postoje radi neke graðanske svrhe a ne kao servisi politieke moæi, interesnih skupina i mafije ili kao industrija korupcije. To sigurno ne bi Hrvatsku oslobodilo kriminala ali bi je oslobodilo jezovitog osjeæaja nemoæi pred ubojicama i lopovima, jezovitog osjeæaja da su nedužni graðani bez zaštite, da im život ovisi o sluèajnostima u divljanju onih kojima taj život ništa ne znaèi baš kao ni sitniš; do kojeg je ponižen.

Odras u zrcalu

Milan Jajèinoviæ, Veèernji list, 24. 10. 2004.

Ubojstvo Ive Pukaniæa nije obièno ubojstvo, kakvih je inaèe sve više. Ubiti novinara uvijek je i više od obiènog ubojstva.

Smrt vlasnika Nacionala nije samo zloèin, nego i demonstracija moæi nalogodavaca njegova ubojstva. Ovo je ubojstvo i njihova svojevrsna javna poruka. Jer Pukaniæ nije bio obièni novinar, što zbog svoga imovinskog statusa, što zbog stila i naèina ponašanja, mošda još i najviše zbog svojih društvenih i politièkih veza.

Ivo Pukaniæ je „bio na ti“ valjda s veæinom poznatih i utjecajnih osoba u ovoj zemlji. Njegove su veze sezale do najviših sfera vlasti i moæi u Hrvatskoj. Pukaniæeva bi smrt stoga mogla bit èitana i kao ‐ što kao otvorena, što kao šifrirana ‐ poruka i utjecajnim pojedincima i institucijama. Pa i najvišima. Vjerojatno se raèunalo i na odjek koji æe izazvati ubojstvo nekoga toliko poznatoga i s toliko visokih veza kao što je Pukaniæ. Taj je efekt poluèen ‐ psihoza je proširena.

I u inaèe frustrirano društvo, suoèenom sa življenjem „u minusu“, uneseno je i dodatno strahovanje, bojazan za osobnu sigurnost. Na ulicama se poèelo ginuti kao u ratu. Źrtvom moše postati svatko. U napadu na Pukaniæa moglo se i to dogoditi, mogli su stradati i sluèajni prolaznici. Nasilje i terorizam nisu tek nešto što se dogaša samo drugom, jedino nekome poznatom i utjecajnom.

Ivo Pukaniæ bio je i poznat i utjecajan. Postao je paradigmom ostvarenja tzv. amerièkog sna na hrvatski naèin. Bio je pripadnik hrvatske društvene elite nastale u posljednjih petnaestak godina. S vremenom je osobno ime i prezime pretvorio u opæepoznato “Puki”. Utoliko i njegovo ubojstvo nije tek jedno od mnogih koja su se dogodila na zagrebaèkim ulicama.

Koji god bili motivi naruèitelja Pukaniæeva ubojstva, oni su ostali u pozadini èušenja, zaprepaštenja i straha koje je ubojstvo prouzroèilo. Mošda je širenje straha i bilo jednim od ciljeva koje se kanilo poluèiti Pukaniæevom likvidacijom. Ako se nekoæ èinilo da je svojedobno pucanje na nj njegova inscenacija, koju se banaliziralo parafrazom „Ivo, pazi metak!“, nakon ovoga što se dogodilo, tragièno je jasno da se nije radilo o blefu. Izgleda da je to kasno shvatila i policija.

Poslije ubojstva Anšle Bešliæ, Kristine Šušnjare i Luke Ritza, te ubojstava Ivane Hodak i Ive Pukaniæa, Hrvatska psihološki više nije ista zemlja. Bojazan, nesigurnost, zebnja i strah postali su dijelom naše svakodnevice. Utoliko je i ubojstvo Ive Pukaniæa i šefa njegova marketinga, Nikole Franjiæa, po tragiènosti slièno drugima, no po svojim društvenim i politièkim posljedicama dalekosešnije i prelomnije od drugih. Poslije ubojstva u Vlaškoj, Hrvatska se sa samom sobom suoèila na dosad najrušniji naèin. Za nadati se je ‐ da se u zrcalu prepoznala.